INTEGRITÁS HATÓSÁG

INTEGRITÁS AKADÉMIA

ESETTANULMÁNY

6.

EGY SZARVASMARHATELEP-FEJLESZTÉSI BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK VIZSGÁLATA

AZ ESETTANULMÁNY CÉLJA

Az Integritás Hatóság eljárásainak tapasztalataira építve esettanulmányaink célja, hogy támogassák az európai uniós források felhasználásában és a közpénzek kezelésében érintett szereplőket a korrupciós és összeférhetetlenségi kockázatok felismerésében és kezelésében Magyarországon.

Az esettanulmányok egyben a korrupciós tudatosság növelését és a megelőzést is szolgálják. Segítik a szervezeti kockázatok azonosítását, valamint a megfelelő kontrollmechanizmusok kialakítását és megerősítését.

TARTALOM

Az eset összefoglalása

Az Integritás Hatóság vizsgálatának főbb megállapításai

Az ügy következményei

Figyelmeztető jelek és korrupciós kockázatok

A visszaélések hatásai

Az Integritás Hatóság javaslatai:
Lehetséges lépések a jogsértések megelőzése és feltárása érdekében

AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

A kedvezményezett a Vidékfejlesztési Program keretében, a VP-1801722009 azonosítószámú projekt (a továbbiakban: Projekt) alapján 2018-ban szarvasmarhatartó telep felújítására irányuló támogatásban részesült. A Projekt a *„Szarvasmarhatartó telepek korszerűsítése”* című felhívás keretében valósult meg.

A Projekt célja a meglévő állattartó telep infrastrukturális és műszaki megújítása, valamint a szarvasmarhatartáshoz szükséges létesítmények korszerűsítése volt, amelynek keretében a Kedvezményezett építési beruházásokat valósított meg, ideértve a telepen található épületekhez kapcsolódó mélyépítési és magasépítési munkálatokat.

A Projekt teljes költsége meghaladta a 968 millió forintot, amelyhez kapcsolódóan a Kedvezményezett mintegy 468 millió forint támogatást nyert el. A támogatási összegből több mint 466 millió forint került lehívásra, amelynek túlnyomó része európai uniós forrásból, kisebb része hazai társfinanszírozásból származott. A finanszírozás a beruházás különböző elemeihez kapcsolódóan, több kifizetési ütemben történt.

A beruházás megvalósítása érdekében a Kedvezményezett kivitelezési szerződéseket kötött, továbbá a Projekthez kapcsolódóan tervezési, projektmenedzsmenti és egyéb szolgáltatásokat vett igénybe. Az Integritás Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) saját kockázatelemzési tevékenysége keretében azonosította a Projektet, majd azt követően vizsgálati eljárást indított. A vizsgálat kiterjedt a támogatási kérelem benyújtására, a Projekt megvalósítására, valamint a forrásfelhasználás folyamatára.

A Hatóság a vizsgálat során áttekintette a Projekthez kapcsolódó dokumentumokat, a Kedvezményezett gazdasági adatait és a támogatási kérelem mellékleteit. A feltárt körülmények teljeskörű értékelése érdekében a Hatóság a családi kapcsolatok és érdekeltségek fennállását is vizsgálta. Ennek során nyilvános forrásokból elérhető adatokat, céginformációs adatokat és a nyilatkozattevők nyilatkozatait értékelte.
A Hatóság a folyamat minden fő állomásán több lényeges kockázatot és szabálytalanságot azonosított, amelyek sértették az európai uniós támogatások felhasználására vonatkozó előírásokat.

AZ INTEGRITÁS HATÓSÁG VIZSGÁLATÁNAK FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI

- A támogatásra való jogosultság igazolására benyújtott dokumentumokhoz kapcsolódó gazdasági események hitelessége nem volt egyértelműen alátámasztható, és felmerült a gyanú, hogy támogatásra való jogosultságot mesterségesen teremtették meg.

- A mezőgazdasági tevékenységből származó bevétel igazolására benyújtott számlán és a szerződésben szereplő adatok nem álltak összhangban a cégadatokkal, továbbá a számla kiállításához használt számlatömb a számlán feltüntetett dátumnál később került forgalomba.

- A Projekt megvalósításához kapcsolódó mélyépítési munkálatok esetében közbeszerzési eljárás mellőzésével került sor szerződéskötésre, annak ellenére, hogy a beszerzés közbeszerzés-köteles volt.

- A mélyépítési munkálatokkal összefüggésben benyújtott nyilatkozatok és dokumentumok azt a látszatot keltették, hogy valamennyi munkafolyamat tekintetében közbeszerzési eljárást folytattak le, ez pedig szándékosan megtévesztő információszolgáltatásként volt értékelhető.

- A közbeszerzési eljárás projektmenedzseri feladatait ellátó, és ezáltal az Projekt és a közbeszerzés dokumentumaira rálátó személy egyidejűleg kapcsolatban állt a nyertes ajánlattevőhöz köthető személyi körrel, ami alkalmas volt jogosulatlan előny biztosítására.

- Az irányító hatóság ellenőrzési gyakorlata több ponton hiányos volt, mivel egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat fogadott el, nem tárta fel a benyújtott dokumentumok tartalmi eltéréseit, továbbá a Projekt megvalósításának késedelmeit azok megfelelő alátámasztása nélkül fogadta el.

AZ ÜGY KÖVETKEZMÉNYEI

Az Integritás Hatóság feljelentést tett ismeretlen tettes ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. §-a szerinti költségvetési csalás bűntette, valamint a Btk. 345. §-a szerinti hamis magánokirat felhasználásának vétsége gyanúja miatt.

A közbeszerzési szabályok megsértése miatt – a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény alapján – a Hatóság több jogorvoslati eljárást kezdeményezett.

A Hatóság emellett, az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény 24. § (3) bekezdésére figyelemmel, szabálytalansági eljárások lefolytatását kezdeményezte.

FIGYELMEZTETŐ JELEK ÉS KORRUPCIÓS KOCKÁZATOK

- A támogatási jogosultság igazolására benyújtott dokumentumok és az elérhető nyilvántartási adatok között időbeli és tartalmi ellentmondások azonosíthatók.
- A bevétel igazolása egyetlen, alacsony értékű gazdasági eseményhez kapcsolódik, amelynek tényleges megvalósulása nem egyértelműen nyomon követhető.
- A Projekt megvalósítási helyszínén a támogatási kérelemben szereplő tevékenységek tényleges végzésére utaló körülmények nem azonosíthatók.
- Az egységes beruházás külön szerződésekre bontásával mellőzték a közbeszerzési szabályok alkalmazását.
- A benyújtott nyilatkozatok és dokumentumok nem minden elemükben állnak összhangban a ténylegesen lefolytatott beszerzési eljárásokkal.
- A Projekt lebonyolításában résztvevő személyek és a nyertes ajánlattevő közötti személyi kör összefüggései összeférhetetlenségi kockázatot hordoznak. iAz értékelési szempontok között olyan elem jelenik meg, amely nem objektíven számszerűsíthető, ezáltal növeli a szubjektív döntéshozatal kockázatát.
- Az értékelési szempontok körében nem került értékelésre az ajánlati ár, azt az ajánlatkérő rögzített értéken vette figyelembe.
- Az ellenőrzés során a dokumentumok közötti ellentmondások nem teljeskörűen kerülnek feloldásra, és a Projekt megvalósítása során felmerülő eltérések nyomon követése hiányos.

A VISSZAÉLÉSEK HATÁSAI

A közpénzek nem megfelelő felhasználása csökkenti az európai uniós források felhasználásának hatékonyságát, így azok nem a közérdeket és a helyi gazdaság fejlesztését szolgáló célokat támogatják.

A közbeszerzési szabályok megsértése – ideértve a közbeszerzési kötelezettség elmulasztását – hozzájárult ahhoz, hogy a források felhasználása nem a verseny tisztaságának és az egyenlő elbánás elvének megfelelően történt. A közbeszerzési verseny torzulása hátrányosan érintheti a tisztességes piaci szereplőket, és hosszabb távon gyengítheti a gazdasági versenyt.

A Projekt jelentős időbeli csúszása és a megvalósításhoz szükséges feltételek hiánya miatt a támogatás eredeti céljának elérése nem volt biztosítható.

Az ellenőrzési hiányosságok következtében a Hatóság által feltárt szabálytalanságok egy része a Projekt során nem került időben azonosításra, ami tovább növelte a pénzügyi és integritási kockázatokat. Ezen hiányosságok fennmaradása hozzájárulhat a szabálytalanságok ismétlődéséhez, ami hosszabb távon az ellenőrzési rendszerekbe vetett bizalom eróziójét eredményezheti.

AZ INTEGRITÁS HATÓSÁG JAVASLATAI: LEHETSÉGES LÉPÉSEK A JOGSÉRTÉSEK MEGELŐZÉSE ÉS FELTÁRÁSA ÉRDEKÉBEN

- A támogatási kérelmek elbírálása során olyan ellenőrzési mechanizmusok megerősítése szükséges, amelyek képesek a valótlan vagy nem megfelelően alátámasztott dokumentumokon alapuló jogosultságok kiszűrésére.
- A közbeszerzési kötelezettség vizsgálatára és a benyújtott dokumentumok ellenőrzésére egységes, módszertanilag megalapozott ellenőrzési eljárásrend kialakítása indokolt.
- Az európai uniós forrásból megvalósított beszerzések vonatkozásában az árverseny kizárása főszabály szerint nem elfogadható.
- A projektek megvalósítása során felmerülő határidő-módosítások és indokolások érdemi, részletes vizsgálata szükséges a visszaélések és indokolatlan csúszások megelőzése érdekében.
- A szabálytalansági eljárások során vizsgálni kell a szándékos jogsértések fennállását, és indokolt esetben a támogatások igénybevételéből történő kizárás lehetőségét.
- Az irányító hatóság ellenőrzési gyakorlatának megerősítése szükséges, különös tekintettel a benyújtott dokumentumok tartalmi ellenőrzésére és a közbeszerzési eljárások tényleges lefolytatásának vizsgálatára.
- A projektek ellenőrzésében részt vevő szakemberek célzott képzése és az integritási szempontok tudatosítása elősegítheti a jogszerű és egységes gyakorlat kialakulását.
- A szabálytalansági kockázatok azonosítására és kezelésére irányuló kockázatelemzési és csalásmegelőzési eszközök beépítése az eljárásrendbe hozzájárulhat a jövőbeni visszaélések megelőzéséhez.

INTEGRITÁS AKADÉMIA

NE HUNYJ SZEMET!
JELENTSD ONLINE!

Szerinted gyanúsan használják fel az EU-s pénzeket?
Az Integritás Hatóság célja, hogy biztosítsa az EU-s támogatások tisztességes és átlátható felhasználását. Ehhez azonban te is kellesz: tegyél bejelentést!

Néhány perc az egész – dokumentumokat is csatolhatsz, de minden személyes adat rejtve marad.

Anonim bejelentő felületünk: www.integritashatosag.whispli.com/lp/bejelentes
E-mail: bejelentes@integritashatosag.hu

INTEGRITÁS HATÓSÁG

NÉZD MEG, HOGYAN DOLGOZHATUNK EGYÜTT
EGY TISZTÁBB JÖVŐÉRT!

Ismerd meg az Integritás Hatóság munkáját.

1051 Budapest,
Széchenyi István tér 7-8.
www.integritashatosag.hu